СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 287. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 10. грудня, 1923. VOL. XXXI. No. 287. Jersey City, N. J., Monday, December 10, 1923. THREE CENTS

ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ ПЕРЕХОДЯТЬ В ПОВСТАННЯ

ВЕРА КРУС, Мексико, 7. грудня. — Невеличкі заворушення, які, як здавалося, федеральний уряд здавить без трудности, почали переходити в більше загальні повстання, які досі уже обняли пять стейтів та згуртували коло себе понад 20,000 федерального війська. На чолі повстання стоїть генерал Ґвадалюпе Санчес, котрий хвалиться, що з ним стоїть 22,000 війська, 230 машинових крісів, 4 батерії артилерії та вся фльота на Мексиканськім Заливі.

Цікаво, що до повстання, яке нібито мало аграрний характер, пристає богато великих земельних посідачів, що потратили землю через попередні революції.

КОНҐРЕС ПЕРЕД БОРОТЬБОЮ

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Зі заяв републиканських провідників після промови президента Кулиджа в конґресі видно, що вони здають собі добре справу з трудности свого положення. Вони свідомі великих перешкод, з якими мусить стрінутися програма Кулиджа та передбачують довгу боротьбу, заким удасться їм перевести її в життя.

МЕЛОН СПОДІЄТЬСЯ ДОБРОБУТУ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ 1924 РІК

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Секретар скарбу Мелон заявляє в своїй публичній заяві про обниження податків, що на случай ухвалення нього обниження теперішний рух в промислах та торговлі буде тревати далі через цілий 1924. рік.

ЗА ЗНИЖЕННЄМ ПОДАТКІВ

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Від самого виголошення промови перед конґресом до президента Кулиджа не перестають наплививати з цілого краю признання для його становища в користь обниження особлівсто доходових податків.

ЗА ПІДВИСШЕННЄМ ЦІНИ ЗБІЖА

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Секретар рільництва предложив президентови Кулиджови плян заложення федеральної ради для вивозу рільничих продуктів, яка малаби мати владу над вивозом їх за границю в тій цілі, щоби піднести ціну збіжа на межинародному ринку.

НОВИЙ ПЛЯН ПИНША ПРО ВУГОЛЬ

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Пенсилвенійський губернатор Пиншо виїхав до Вашинґтону, щоби предложити федеральному урядови свій плян полагодження клопотів вугольної торговлі. Після сього пляну федеральний уряд мавби установити федеральну комісію для нормовання торговлі твердим вуглем. Предложити його має в конґресі сенатор Бора.

КУЛИДЖ ПРОТИ ПЛЯНУ ЛЕНРУТА ПРО ДОПОМОГУ НІМЕЧЧИНІ

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — Президент Кулидж дав до зрозуміння німецькому амбасадорови, як сей відвідав його нині, що він волить, аби конґрес не ухвалював проекту Ленрута про допомогу Німеччині, а зате щоби Злучені Держави помогли Німеччині приватною дорогою у формі позичок на прожиток.

ЗА ПОГРОЗИ КЛЕНА

ФІЛЯДЕЛФІЯ, Па., 7. грудня. — Велика лава присяжних суддів федерального суду постановила поставити перед суд за безправні погрози Христіяна Гарниша, мешканця міста Ланкастера, котрий писав до другого громадянина листа з домаганнєм жертвовання на сухотничий шпиталь 15,000 долярів, загрожуючи в противнім разі якоюсь напастю зі сторони Ку-Клакс-Клена.

КЛЕНСЬКА ПРОПАҐАНДА В ШКОЛІ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 7. грудня. — Мейор сього міста зажадав слідства в справі пропаґанди за Ку-Клакс-Кленом, яку ведуть по міських школах ріжні лектори, даючи відчити на ріжні наукові теми.

БОГАТО ЛЮДИЙ ПОГИБЛО ЧЕРЕЗ БУРЮ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ

СІЕТЕЛ, Вашинґтон, 7. грудня. — Підчас страшної бурі, що лютувала вчора вздовж побережа Тихого Океану, розбилося кілька кораблів. Межи инчими розбився паровий корабель Т. В. Лейк і на ньому затонуло 15 моряків.

ПРИЗНАВСЯ ДО ЗВИРОДНІЛОГО ВБИЙСТВА ДИТИНИ

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Вбийство 5-літного хлопця Ервинґа Пікельного, котрого через три тижні пошукувано як украденого розбишаками, а відтак найдено неживим у пивниці недалеко його мешкання, найшло нині дуже цікавий відгук в зізнанню 30-літного Натана Шнацького перед нюйорською поліцією. Арештований на домагання двох жінок в хвилі, як він заманював 6-літного Филипа Вахтля на стрих одного дому, Шнацький признався на поліції, що се він удушив Пікельного. Поліція відослала його сейчас під оглядини лікарів, щоби ствердити його умовий стан.

ЖОРСТОКА МАЧУХА

Перед діточим судом в Джамайці під Ню Йорком ставала 28-літна пані Джосефіна Фергер, обжалована за пятновання своїх пасербів розпеченим зелізом. Суд відобрав її опіку над пасербами і власними дітьми.

ЦІКАВИЙ НАХІД

НЮ ЙОРК, 7. грудня. — Сюди привезено найдений в Еквадорі череп передісторичної людини, який має від 100,000 до 150,000 літ віку. Вчені природники кажуть, що череп походить з часів, коли людину ледво чи можна назвати людиною в повнім розуміннію слова. При черепі найдено останки костий давно вигибших звірів.

ЛІКАР ОБЖАЛОВАНИЙ ЗА ВБИЙСТВО.

ГАРТФОРД, Конектикат, 7. грудня. — Велика лава присяжних суддів постановила обжалувати за вбийство дра. Саткліфа, котрий, практикуючи лікарську штуку на основі фальшивого диплому, мав доконати на одним ветерані операцію так нещасливо, що сей наслідком її втратив життя.

ЗАВОДЯТЬ РЕҐІСТРАЦІЮ ЛІКАРІВ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 7. грудня. — Щоби охоронити публику перед лікарюваннєм нібито лікарів, маючих фальшовані лікарські дипломи, стейтовий губернатор та начальники відділів здоровля та публичного шкільництва постановили, що всі лікарі нюйорського стейту мають раз в рік реджіструватися (записуватися та предкладати свої свідоцтва) яко лікарі до відповідного стейтового уряду.

ГАРНА КАРА НА ШАЙКУ БУТЛЕҐЕРІВ.

В місті Савана ставало сими днями перед суд 24 бутлеґерів, обжалованих не лишень за нарушенне прогибіційного закона, але за другі злочини, получені з недозволеною торговлею алькоголічних напитків. Суд засудив обжалованих разом на кару 150,000 долярів.

АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Дня 2 падолиста с. р. о год. 6 рано відбулася ревізія в мешканню Осипа й Володимира Тарнавських при ул. Корняктів ч. 1-II. Ревізія тривала до години осьмої. Забрала поліція один примірник „Скидальця“ і стару печатку. Володимира Тарнавського без подання причини арештовано.

НЕДУГА БУВШОГО ГОЛОВИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ „ЧРЕЗВИЧАЙКИ.“

Харківські „Вісти“ подають, що там занедужав тяжко голова т. зв. сільного синдикату Лаціс, який „прославився“ в минулому своїми жостокостями як голова всеукраїнської надзвичайної слідчої комісії (чрезвичайки).

УКРАЇНІЗАЦІЯ ПРЕСИ.

В найближчім дні переходить на українську мову видаваний в Житомирі, на Волині, місцевий ґуберніяльний орґан „Волинскій Пролетар“.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошеня до часописи „Свобода“, треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошеннем, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенне одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Ся постанова входить в життя 1. грудня б. р. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адмістрації „Свободи“ 5-6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошеня чи оголошень.

Адм. „Свободи“.

ШИРОКА ЗАБАВА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА МІНІСТРІВ п. КОРФАНТОГО

Часопись „Курєр вечорни“ що виходить в Лодзі, подає відомости про те, як гуляє Корфанти. Сей великий богач замовляє собі на кождий вечір кабінет в готелі Европейським у Варшаві. В кабінеті збираються жінки та мущини і йде широка забава. Рахунок з такої забави в дни 7. с. м. виносив більш 180 міл. мп. Така „дешева“ забава доволі прилична в той час, коли всі міністри польські, а межи ними і Корфанти наклику́ють всіх до ощадностий.

ЛІКАРІ-УКРАЇНЦІ В КИЄВІ

Серед лікарів, що скінчили київський університет в січні 1923, 51 одержало всю медичну освіту по українськи, на український лектурі університету. Се перші в історії України лікарі, що пройшли весь курс медичної освіти в рідній мові.

БІЛОРУСЬКІ ЗЕЛІЗНИЧНИКИ ВТІКАЮТЬ З ПОЛЬЩІ

Совєтська, телеграфічна агенція Роста подає: В останніх днях перейшли білоруську границю зелізничники Білорусини, які подались на совєтську територію, щоб уникнути можливих арештовань, які в останніх днях стала переводити польська влада.

ОПРИШКИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ

Львівський тижневик „Громадський Голос“ повідомляє, що в богато селах на галицькій Ґуґульщині появились опришки.

Відомостий про їх діяльність не подає.

ВІДПОВІДЬ ЛІГИ НАРОДІВ НА ЖАЛОБИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТИЙ В ПОЛЬЩІ.

Дня 2-го падолиста с. р. до Варшави прибув Колб, директор виділу для справ національних меньшостий в Секретаріяті Ліґи Народів. Приїзд Колба звязаний з останніми жалобами національних меньшостий в Польщі перед Лігою Народів.

УКРАЇНІЗАЦІЯ ШКОЛИ

Шкільна сітка в Одеській губернії досягла майже доволенної норми. В усіх повітах, за виїмкою Єлисаветського, зорґанізовано курси для підготовлення сільських учителів. 50% шкіл переводяться на українську викладову мову вже сього шкільного року. Школи скрізь направляють.

СЕНАТОРКА ЛЕВЧАНІВСЬКА СЕРЕД ЛЬВІВСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

На днях сенаторка Олена Левчанівська здавала перед українським львівським жіноцтвом звідомлення про свою участь в літній школі Ліґи Мира і Свободи в Подєбрадах. Зібрані щиро витали представницю українського волинського жіноцтва.

ПАМЯТКА СТАРОЇ АРХІТЕКТУРИ ЖЕРТВОЮ ОГНЮ.

Старинна церков „Ст. Карльо аля Арена“ в Римі впала жертвою огню й підпала цілковитому знищенню. Була се одна з найстарших римських церков, що представляла величезну вартість з огляду на свою архитертуру. Втрати обраховують на великі міліони лір.

ЧЕМНІ РОЗБИШАКИ.

На одну тютюнову крамницю в Ню Йорку напали розбишаки. В сей саме час одна дівчина телефонувала з телефонової будучки, що находилася в склепі. Дівчина хотіла забратися зі склепу геть, але розбишаки попросили її не перерывати своєї розмови, як вони „працюють“.

ДОРІЖНЯ У ФРАЦІЇ.

Як виказують останні статистичні обчислення життя в Франції є тепер 4 рази дорожче, чим в 1914 р. Ціни харчів не піднеслися в гору від 1920 р. Натомість одіння в прирівнанню з минулим роком подорожіли о 100 процент.

ПРЕМІЄР БОЛДВИН І КОНСЕРВАТИСТИ ПРОГРАЛИ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ В ЦІЛІЙ АНГЛІЇ

ГОВОРЯТЬ ПРО СОЦІЯЛІСТИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 7. грудня. — Повний вислід виборів (бракує звітів лише з кількох округів) до англійської палати громад виявив невдачу теперішнього консервативного правительства Стенлі Болдвина.

Консервативисти стратили дотеперішню більшість в парляменті. До більшости недостає їм майже 100 голосів. Вправді вони ще мають найбільше послів з усіх груп, але не маючи абсолютної більшости, не можуть рішати про жадну справу в парляменті.

Вислід виборів представляється так:

Консервативистів 260, Членів Партії Праці 190, Лібералів 150, Інших 10. — Разом 610. Вислід з 5 округів ще не відомий.

По сьому провалі премієр Болдвин міг би ще пробувати щастя і появитись перед парляментом, в надії, що і часть противних йому груп його підпре і він ще дістане більшість та лишиться при кермі державою. Однаке, як запевняють, він сього не зробить. Передівсім тому, що не вірить, аби здобув більшість, а сподіваючись невдачі, волить впору уступити і її виминути. Він занадто різко вступив був у бій під прапором протекційної (охоронної митової тарифи, аби міг тепер, коли програв кампанію, аби ще раз під тим прапором ставати перед парляментом або зміняти прапор і заявитись за свобідною торговлею.

Побив Болдвина і консервативистів Лойд Джордж, котрий завзято аґітував проти протекційної тарифи. Одначе його обновлена партія лібералів не зібрала всеї добичі по побитих консервативистах. Більше від лібералів забрала добичі Партія Праці, котра здобула понад 40 нових мандатів, коли лібералі тільки 30.

По уступленню консервативного кабінету король мігби віднестись до Партії Праці, щоби створила новий кабінет.

Колиб се сталось і Партія Праці приняла на себе ту місію, то вона імовірно пробувала-б порозумітися з лібералами, щоб мати більшість в парляменті. Всетаки навіть у випадку такого коаліційного правительства у ньому перевагу мали би члени Партії Праці, а між ними рішаючу ролю грали би соціялісти.

Вже навіть говорять, що новим премієром Великої Британії буде провідник англійських соціялістів посол Ремсей Мек Данелд.

Се означало-б поступовійшу внутрішню економічну політику в Англії а також острійший виступ проти заборчої політики Франції на европейському континенті. Не виключене, що тоді прийшло-б уже до остаточного зірвання приязни між Англією і Францією.

Одначе такій комбінації не ворожать довгого віку. Вже радше ворожили-б Англійці довший вік обновлений консервативно-ліберальній коаліції, але не вірять в її можливість, з огляду, що консервативисти більше ніж лібералів, а мусіли би в коаліції грати другорядну родю, бо їх програма програла, а виграла лібералів.

В РОСІЇ ЗАНОСИТЬСЯ НА РЕВОЛЮЦІЮ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА

МОСКВА, 7. грудня. — В Москві і других містах оРсії а також по містах на Україні щораз то зростає безробіття а з ним і голоднеча та невдоволенне.

В містах Росії й України тепер майже міліон безробітних.

На поміч безробітним спішать заняті робітники, котрі проголошують страйки, щоби змусити правительство, аби дало роботи безробітним.

Наслідком сих відносин серед робітництва велике невдоволенне, яке може кождої хвилі перемінитися в бунт або і в революцію.

До невдоволених робітників приєднуються також міліонові маси невдоволених селян, котрі не хотять купувати большевицьких фабричних виробів ізза небувало високих цін. Селянство відмовляє собі всяких найконечнійших річий, а не купує урядових виробів, тільки постійно бойкотує їх.

Селянство тепер вже не таке спокійне як бувало і совєтський уряд поважно боїться вибуху селянських бунтів, які могли би перетворитись у загальну революцію в усій Росії, колиб по містах вибухли робітничі бунти.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИВЕРТАЮТЬ СИЛУ КООПЕРАТИВНИХ СПІЛОК В РОСІЇ І НА УКРАЇНІ

МОСКВА, 7. грудня. — Большевицький уряд привернув силу кооперативним спілкам в Росії і на Україні, які нищив протягом 6 літ свого панования при помочі „комітетів незаможників“.

Сю уступку большевиків вважають уступкою комуністів для соціялістів, які мають великі впливи в кооперативних спілках. Рівночасно ся уступка вказує на безсильність большевицької влади, до якої вона тепер прилюдно признається.

НІМЕЦЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ АМЕРИКАНСЬКОГО ОФИЦИРА

МОСБАХ, Баден, 7. грудня. — Тутешній суд засудив на 21 літ вязниці американського офіцира Корлиса Гувена Ґрифиса з Гемилтон, Огайо, котрий приготовляв змову на зловленне і вивезенне з Німеччини Ґровера С. Берґдолла, котрий викупився був і втік з американської армії.

Також засуджено трох його помічників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тлн. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОБОВЯЗКИ, НЕ ПОЧЕСТЬ.

Стаття Свободи про вибори нових урядників по відділах Українського Народного Союза, як се видно з кількох відгуків читачів, порушила пекуче питанне. З тих листів видно, що члени Українського Народного Союза починають застановлятися близче над організаційними питаннями, які давнійше їх не цікавили, та що вони починають щиро думати над тим, як скріпити свою організацію.

З листів сих видно теж, що справа вимагала публичного порушення та отвертого передискутовання, бо в тім згляді намножилося вже стільки недостач, що правильна робота в організації через се сильно терпіла. Взяти хочби таку справу вибору нових секретарів відділів. Статут Українського Народного Союза вкладає на секретаря відділу цілий ряд обовязків, як веденне протоколу нарад, кореспонденції відділу, переховуванне рекордів, виписуванне припоручень заплат, записуванне розходів, веденне рахунків, і т. д. До сих обовязків, вложених на нього статутом Українського Народного Союза, відділ дуже часто додає ще від себе другі обовязки.

В той спосіб уряд сей стає дуже важним в кождім відділі. Важний він головно через те, що на ньому передусім опирається кореспонденція з головним урядом Українського Народного Союза, а тим самим правильність сих зносин та гладкий поступ організації. Коли секретар відділу є людина, досвідчена в своїх обовязках, коли він має практику в своїй роботі, коли він хоче та може навчитися та робити поступи, то з сього виходить добро не лиш для відділу, але й для цілого Українського Народного Союза, себто для всіх членів. Якби Український Народний Союз мав таких секретарів в усіх відділах, то його зріст поступавби богато скоршим кроком.

Отсе треба піднести тому, бо в неоднім відділі, особливо молодім, недавно зорганізованім, члени деколи не розуміють ваги доброго підобрання відділових урядників, а спеціяльно ваги вибору доброго секретаря. З огляду на те, що його імя появляється на кождім документі, виходячім від відділу, богато людий бачить в сьому нагоду для звеличання себе самого. Уряд, а передовсім секретарку, вважають не стільки обовязком, скільки почестю. Перед виборами такі люди не дивляться, чи старий секретар був добрий, але кажуть: „Були ви досі урядником, то дайте тепер „ченс" другому!" Вибирають нового урядника, а наслідки сього такі, що новий секретар буде потребував кілька місяців, щоби втягнутися в сі тяжкі обовязки, зрозуміти як слід діловодство, спочиваюче на його плечах. Канцелярія Українського Народного Союза через те частенько, місто мати допомогу від відділових секретарів, має від них лишень перешкоди. Ледво підучила одного, а його вже скинули, та кажуть учити другого. Заким новий навчиться усього як слід, богато за той час води уплине, богато членів, які могли бути зорганізовані, не будуть зорганізовані. Чоловікови почесть МОЖЕ є, але організації, членам, шкода є ПЕВНО.

Згадуємо секретарів для приміру. З другими урядниками річ мається так само, хоча може не в такій мірі. Вони теж можуть наробити немало добра або немало зла. Тому й щодо них треба бути дуже обережним. Перед кождими річними виборами треба питатися себе самого: які новости треба завести в місцевім відділі? Від чого стане організації краще? Від чого вона скріпиться, стане свої обовязки сповняти краще, скорше, справнійше, докладнійше, без тертя, без сварки? Котрий член дає кращу забезпеку, що він сповнить даний уряд?

Не дивімся на почести. Не вважаймо уряду в відділі за почесть, але за становище народного обовязку. Коли нас вибирають на уряд, берім його, зрікаючися хиба тоді, коли маємо другого, кращого на се становище. Будьмо в громадських справах відважні, чесні, отверті. Не вибираймо на нових урядників наших братів або сватів. Не голосуймо проти своїх особистих вороків лищень тому, бо вони вороги. Коли вони надаються на якийсь уряд, маймо відвагу подати свій голос і на свого ворога. Маймо теж відвагу відмовити голосу навіть свому приятелеви, коли він на уряд не надається.

Словом, в кождій громадській роботі дивімся не на особисті уподобання, не на особисті відношення, а на добро всіх нас, на добро цілої організації, на добро всіх членів. В той спосіб наша організація буде зростати на велике добро для всіх нас, членів Українського Народного Союза, та на хвалу для українського народа.

ХАРЧІВНІ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Від зими м. р. чехословацький Червоний Хрест у Верховині при помочі фондів признаних міністерством апровізації прохарчовує вбоге населення. Спочатку було 65 стацій-харчівень (від лютого до кінця червня), які денно роздавали найбільше 6,225 порцій. З початком липня, як діти покинули школи, ці стації звинено. Всетаки і на вакаціях харчувалося 1,609 найубожших дітий. Та тепер на Закарпатській Україні положення таке незавидне, що показалось конечним харчувати дальше вбогі діти. І Червоний Хрест прохарчовує, почавши від 15. жовтня, 12,100 дітий, а саме у найбіднійших околицях краю. Червоний Хрест предложив міністерству пропозиції для поширення сього добродійного діла.

БІЛОРУСЬКЕ ВІДРОДЖЕННЄ.

Білоруська національна рада у Празі. — „Білоруська держава повстане лише тоді, коли буде самостійна Україна".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Усе більший занепад Німеччини примусив не тільки Украінців, але також представників инших емігрантських національних груп шукати нового захисту у гостинній Чехословаччині. Дякуючи цьому, чеська Прага останніми часами зробилась головним осердком не тільки української, але також московської, білоруської та грузинської еміграції.

Білоруська еміграція не набрала таких масових розмірів, як еміграція українська. Це пояснюється тим, що Білорусини мають ще менше інтелігенції, ніж ми. Але ті Білорусини, що опинились на вигнанню, добре тримаються купи й проявляють досить велику активність.

Дотеперішні білоруські осередки у Ковні та Берліні перевели велику організаційну та агітаційну працю. Вони поставили гарний журнал „Кривіч", тісно звязались з американськими Білорусинами, тримали звязок з білоруськими землями, поділеними між Польщею та Москвою, виступали перед міжнародними чинниками для спопуляризовання ідеї самостійної білоруської держави.

Та, як сказано, занепад Німеччини, а, з другого боку, віддаленість Ковна від світових центрів спонукнули Білорусинів перенести свою діяльність до Праги. Нині тут скупчились найвидатнійші представники білоруського національного руху: Цвікевич, Кричевський, Вершинин, Заяць, Прокулевич. По чеських високих школах студіює також чимало білоруських студентів. Таким чином, умови для утворення білоруського національного осередку у Празі вже цілком назріли.

Нині це й здійснюється, й незабаром Прага збогатиться новою національною еміґрантською організацією — Білоруською Радою. Ця організація має обєднати на національно-громадськім ґрунті всіх Білорусинів — соціялістів і несоціялістів. Організація Ради вже закінчується, і в найближчих днях, коли прийде офіціяльне визнанне з боку чеського уряду, вона приступить до праці.

Як складуться відносини між новою Білоруською Радою та вже існуючими східно-славянськими національними організаціями: українським „Громкомом" та московським „Земгором"?

Празьким Москалям та москвофілам взагалі дуже не хотілося б, щоб утворилась ще нова східно-славянська національна організація, та ще й білоруська. Вже український „Громком" стоїть їм кісткою в горлі, а тут ще новий конкурент прийде! Та коли цьому вже не можна запобігти, то Москалі принаймні хотіли б, щоб Білоруська Рада працювала в контакті з ними, а ще краще — щоб вона себе віддала під їх протекторат.

Та Білорусини, вірні своїм традиціям, зразу й недвозначно показали, з ким вони хотять працювати, йти разом і ділити добре та лихе. Свій перший публичний виступ у Празі вони влаштували не деінде, а в „Українській Хаті" (10. листопаду), де білоруський діяч п. Цвікевич виступив з докладом про білоруське національне відродженнє.

Вже той факт, що перший білоруський виступ у Празі відбувся в **„Українській Хаті"**, а не в „Русск-ім Дом-і", був сам по собі **демонстрацією**. Ще більшою демонстрацією був **зміст** докладу п. Цвікевича. Коротко розповівши про головні етапи білоруського національного відродження, докладчик тим уважнійше освітлив питаннє, які чинники — крім, розуміється, власної сили — можуть допомогти білоруському народови в осягненню його ідеалу-державности.

Тими чинниками, на думку докладчика, не можуть бути **ані Польща, ані Москівщина**, бо обидві ці держави заінтересовані в тім, щоб істнуючий поділ білоруських земель затримався яко-мога довше, хоч би й навіки. Навіть про **федерацію** з котрого-небудь з цих держав не може бути мови, бо як тільки порушити це питаннє, то католицька частина Білорусинів схоче федерувати з Польщею, а православна — з Москівщиною.

Одиноким чинником, який щиро й діяльно підтримає білоруські державні змагання, може бути самостійна Україна. Вона не є заінтересована в посіданню білоруських земель. Сама зазнавши „братньої" неволі, вона не потрапить, щоб у неволі була Білорусь. **„Буде самостійна українська держава, — закінчив докладчик, — то буде й самостійна Білорусь!"**

Ось той політичний шлях, що ним хоче йти новоутворений національно-білоруський центр у Празі. Очевидно, що й празьким Українцям буде з Білорусинами по-дорозі.

Прага, 24 листопаду 1923.

Радянин.

НАЙБІЛЬШІ РОКОВИНИ!

Удар за ударом, хороби, сльозоньки
І нужда велика зломили дитя —
І ледви маленькі, безбарвні, слабонькі
Були у дитини признаки життя...
Ридала все Мати і ліків шукала,
Благала сусідів, корилася їм —
І всяких пекольних мук, болів зазнала,
Дорадників всяких приймала в свій дім...
А дома богацтва і хліба доволі,
Здоровлю шануй лиш і в щасті все жий —
Дорадники-ж були і босі і голі
І ласий їм став тут дім з хлібом чужий...
І диво і чудо!... Богацтва доволі,
А в нужді дитина тут вяне в очах —
Пізнали сусіди безрадність в недолі,
Хоч лід і пишався в тернистих корчах...
Коби лише мати не була плаксива
І очи звертала у кождий бік, кут —
Була би дитина здорова, щаслива
І зайвими булиб дорадники тут...
Вони лиш думали про власну наживу,
Дитиніж зручненько готовили смерть —
Дурили все Неньку, безрадну, плаксиву,
Її крила до лету підрізали вщерть...
І булаб дитина без сліду пропала,
А Мати у рабські послуги пішла —
Коли би дружина лицарська не стала,
Що прапор свободи на чолі несла...
По трупах, в стражданнях, могилах і крові
Добула лік-зілле в тернистих корчах —
Вклонилася Ненька лицарській обнові,
Жар сонця явився у темних очах...
Дитина віджила і сили набрала,
Прамує до сонця, до волі як стій —
Дорадникам злобним всі пляни забрала,
Все близше дитина до бажаних мрій...

Микола Угрин-Безгрішний.

З УКРАЇНИ

(З львівського „Нового Часу").

Подаємо, що росказував наш інформатор др. Л., який вернувся недавно зза Збруча:

Хори.

Наддніпрянці більше співучий народ ніж Галичани. Тому в кождім місточку, а то й селі, є хор. Спів там плекають дуже старанно, бо кождий Наддніпрянець розуміє і любить його.

В Києві є державний хор, який ще красше співає як славнозвісна Українська Капеля О. Кошиця. Він їздить з концертами по всій Україні і рідною піснею будить приспану національну свідомість.

Заробітки.

Життє на Україні вже не таке скрутне як було попередніх років. Люди потрохи пристроїлись. Хто на державній, хто на приватній посаді, а хто займається купецтвом, і якось живуть.

Місячний заробіток вистарчає на прожиток, але вбратись чи купити що до хати — не можна. Мануфактура дорога, але не дорозша як тут. За працю лекше як тут, бо богато направляється в ріжних ділянках: на зелізниці, при трамваю, дорогах, будинках і т. п.

Преса.

Преса на Україні вся „казьонна", тобто большевицька. Пише все, що наказують і як наказують. Але і в ній час від часу попадають статті з критикою, хоч і дуже обережною. В Києві виходить кілька часописий українською мовою. Також і на провінції в останніх часах зукраїнізували „Вісти Губвиконкому".

Про пресу в европейському розумінню нема що й балакати, бо ніхто крім большевиків не має права ні змоги видавати газету.

Журнали: літературно-наукові і гумористичні виходять також, але переважно в Харкові.

Літературні твори видається досить скупо і то тенденційні передівсім.

Протирелігійна пропаганда.

Большевики боялися впливу церкви на маси і тому старалися всілякими способами зменьшити його. Уряджувано спеціяльні віча, походи, відчити, які мали осмішити релігійний культ. При всяких нагодах виступали на улицях у перебранню за попів чи за святих і виправляли блазенства. Одначе все те викликувало майже всюди противні наслідки. Тому й антирелігійна пропаганда тепер слабне.

У Києві зайшов досить комічний випадок.

Один Жидок перебрався за Ісуса Христа і ходив по улицях. Пізнійше пійшов під одну з церков і благословив народ. На другий день Київляни побачили диво: Одна з бань церкви відновилась і сяла золотом до сонця.

Вістка лискавкою розійшлась по цілій Україні і до Києва стали плисти гурми прочан.

Большевики спровадили знавців і сі ствердили, що баня відновилась наслідком природного ділання.

Прочани пливуть далі в Київ, та найсмішнійше, що Жид, який вдавав Христа, вихрестився.

Чрезвичайка.

Чрезвичайки ніби нема. Але вона є і „урядує". Правда, не урядує вона так як за давних літ, але все знайдеться хтось, ким вона заопікується.

Винних судять тепер суди, а присуд смерти затверджує уряд, але є ще досить випадків, що люди зникають з лиця землі. Перше розстрілювали з галасом; тепер те все робиться більш делікатно, в ночі, і десь так, щоб ніхто не бачив.

Про розстріли Галичан тепер не чутно. Кількох розстріляли давнійше ще, як викрили протибольшевицьку організацію. Тоді між іншими згинув і Андрух Опока.

Галичани.

Галичан богато на Наддніпрянщині. Одні остали ще з часів мандрівки Галицької Армії, другі приїхали чи прийшли тепер. Вони всюди працюють: в урядах, у школах, у театрі й у війську. Всі вони з малими виїмками, виробили собі марку солідних людий. Їх залюбки вживають по канцеляріях та до орудування грішми. Богато з них поженилось і все зовсім знаддніпрянщились. Богато займає високі посади при ріжних установах.

— Те все, — говорив інформатор, що вас може цікавити.

— А загальний вигляд міст?

— Міста, от хочби Київ, вертають до нормального стану. В Києві трамваї курсують, склепи гарні і творяться щораз нові. По улицях публика як і тут: бідна і богата. Богата і гарно вбрана се переважно комісарі і їх жінки. По ресторанах шумно і весело. Тесаме по театрах, кінах і кабаретах: музика грає, люди бавляться.

Не бавляться тільки ті, які ніколи і ніде не роскошують — правдивий пролетаріят.

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Рідке свято одної української родини і українського товариства в Ню Йорку. — Користь громадська з товариських свят.

Нема в Америці людини, котра, прибувши з Галичини, не лишила би там когось з родини, кревних, знакомих, близших або дальших сусідів. Правда і се, що коли збирається поміч до старого краю, на вічах, зборах або забавах, то трафляються одиниці, котрі говорять: „А що мене там старий край обходить", я там не лишив нікого; добре, що я тут і ніхто мене більше не обходить". Знаю се, що такі байдужні, говорять тільки там, де бачать, що зачинає хтось говорити або збирати яку жертву до рідного краю. Мусимо пригадати собі передвоєнні часи тут і в старім краю. Тоді дуже мало старий край вимагав нашої помочі, а рідко коли збирались жертви на Рідну Школу, де на яку бурсу, погорільців або церкву. В той час наша галицька Україна встидалась від нас жебранини.

Перед війною все більше і більше всьо процвитало, відроджувалось до нового життя, а нині нема нічого. Лищ плач і недоля і зойк позіставь. Нині кождий з нас знає, яка там недоля огорнула той наш рідний край; скілько калік і сиріт помочі жде. Читаємо краєві часописі, що там оставші, маючись трохи лучше, спомагають одні других але то все замало, бо одиниця громади не запоможе, а громада кількох може.

Читаючи майже в кождім числі „Свободи" про ріжнородні збірки на допомогу рідному краєви, низше підписані також охотно зложили на одній рідкій забаві в Ню Йорку 25 долярів для сиріт, котрі не мають ані батьків ні материй, а мають приют в тяжких відносинах в захоронці в Теребовлі. Коби ми так не оминули жадної якої забави товариств, весіль, хрестин і т. п., а зібрали хотяйби і найменьшу жертву, то і не відчували би того болю тих нещасних оставших там в тій незабутній країні, бо той оден доляр ратує життє на кілька тижнів одній людині.

Така рідка забава відбулась в суботу 27. жовтня с. р. у Семеона і Павлини Яремчуків з нагоди їх 25-літнього срібного весілля в галі при 509 Іст 5 ул. При тій нагоді спімну кілька радісних зворушаючих хвиль тої забави. Яремчуки мешкаючи перед осьми роками на тій самій улиці, маючи много своїх краянів як і знакомих в Ню Йорку, придумали за всяку ціну зоранізувати якесь товариство. Маючи з нагоди Великодних Свят більше гостий в своїм помешканню, найбільше говорили про основаннє товариства, і що задумали то і зробили. Зорганізували в той час звиш 40 членів, а що присутні на перших зборах, бачили працю Яремчуків, назвали се товариство іменем їх родинного міста Тов. Теребовельська Поміч.

Забава розпочалась о 7. год. вечером. Зїздяться запрошені гості; в галі українська банда грає „вязанку українських пісень. При вході до галі витають Яремчуки гостий в супроводі свого „старости" з першого вінчання, а нині старого фармера, котрий прибув з дальшої місцевости, щоби бути присутним на так зворушаючім обході „молодят".

О осьмій годині на галі тихо. Всі присутні повстали з місць. Се входить з Народного Дому в Ню Йорку походом при звуках банди „Гей там на горі Січ іде" Тов. Теребовельська Поміч. Іде товариство під проводом місто-предсідателя, щоби бути присутним на торжественім обході і подякувати своїм організаторам, а нині предсідателеви тогож товариства тов. Яремчукови за давну працю і пожелати дальшого здоровля і щастя для народнього добра. За старшиною товариства йдуть членкині, відтак члени всі обмаєні живими цвітами. Не звертаючи на нікого уваги, ідуть походом три рази по галі. Через цілий час походу присутні гості приймають товариство грімкими оплесками. По третім поході товариство стало в ряди до стоявших проти товариства Яремчуків, а місто-предсідатель П. Сокальський в короткій а красно обдуманий промові згадав про труди і працю Яремчуків і пожелав їм многих літ, по чім банда відіграла „Ще не вмерла Україна". Яремчук, дякуючи товариству за таку несподівану честь, не міг довго говорити, бо на старших вже нині лицях покотилися слези із зворушення. По привитанню товариства відбулась в долішній галі спільна з запрошеними гостями вечера. При суто заставлених столах засіли всі запрошені до вечері а по середині Яремчуки перед великим так званим „короваєм", в котрім було засвічено затканих 25 синьо-жовтих свічок. Перед перекускою перший промовив до „срібноженцiв" їх ще з краю староста д. П. Рокіцький, желаючи їм многих літ.

При вечері забрав голос д. М. Лужецький і згадав бідних сиріток в цілій Галичині як і в Теребовлі і просив не забути і за теребовельську захоронку. На се присутні ще при столах гості зложили 25 дол. Збіркою знявся д. Г. Рудольф і передав її присутному касієрови товариства. Зложили слідуючі добродії: Матвій Лужецький 2.00, Михаїл Редовський 2.00, Вас. Морозович 3.00, Анна Морозович 2.00, Гері Рудольф 2.50; по 1.00; Петро Рокіцький, Михаїл Хархаліс, Т. Руній, Тома Паламар, Марія Мраз, Йосиф Стрілецький, Марія Капінець, Маріян Ковальський, Антін Городиський, Павло Сокальський, М. Лозинський, Николай Коваль; по 50 цнт.: Ник. Гайда, Іван Гакчарук і Іван Кершко.

Мушу зазначити і се, що наколиб Яремчуки були позволили зібрати для себе, а відтак передати на захоронку, то була би та сума дійшла 8 разів більша, а так молодші, учувши коломийку на горішній галі і не докінчивши вечері, пійшли до танцю. Але коби і всюди так, а нема й одного місяця, щоби десь якась забава не відбувалась поміж самими Теребовлянами, замешкалими в Ню Йорку, а в той спосіб помоглиб ми богато сиротам удержатись при лучшім життю.

Від себе складаю сердечну подяку п. п. Яремчукам за їх труди в товаристві і желаю щасливо проживати до золотого супружеського ювилею.

Гість.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

НА ЗРАЗОК ЦАРСЬКОГО УКАЗУ.

(З львівського дневника „Наш Прапор").

Кураторія львівського шкільного округа вислала до всіх українських приватних гімназій письмом з дня 29. жовтня 1923, ч. 13726/II такий указ:

„Кураторія Л. Щ. О. ствердила в багатьох случаях, що приватні гімназії з руською викладовою мовою уживають в урядових письмах, на печатках, в розкладах чинностей і т. п. назви „український" замість „руський". Отже Кураторія пригадує, що назви заведень повинні звучати: „приватна гімназія з руською викладовою мовою в..." та що мовою навчання в тих заведеннях є мова руська. В случаях неувзглядновання цего розпорядку Кураторія не буде полагоджувати предкладаних справ, а заведення наразяться на наслідки, які з того опісля вийдуть.

Куратор: Собінський в. р.".

По свойому духови цей указ дуже близкйи до указу царя Петра В. з 1720 р. на тему: „вновь книгъ никакихъ не печатать!" Куратор Собінський ледви чи чував про нього. Одначе про розпорядки Валуева (1863) і Юзефович (1876 вже міг дещо знати. А оба ті розпорядки царських попихачів один проти укарнїської мови, другий проти українського письменства — зладжені на зразок давного царського указу, особливож валуївський, в котрім сказано, що „никакого особеннаго малороссійскаго языка не было, нѣтъ и быть не можетъ." Неначе копією валуївського розпорядку є теперішний розпорядок куратора Собінського; як по мисли першого не було „малоросійської" мови, так по мисли другого нема „української", — для обох є лиш „руська".

Додазувати кураторови Собінському, що він оперує абсурдом, малоб такий сам успіх у нього, як у небіщика Валуєва, колиб йому захотів був хто доказувати наукову нестійність його розпорядку. Тому не будемо тут повторяти, на яких наукових підставах уживається в нас термінів „українець" і „куraїнський". Із "Записки про конечність виключного уживання національного імени „Українці", виданої для офіціяльного ухитку на правах рукопису по німецьки „Наук. Товариством ім. Шевченка" 1915 р. у Відні, вийму цілу справу таке світло, в якім ніяке лукавство не укриється.

"Найважнійша ціль національного імени: дати вираз національно-політичній і культурній індівідуальности народа, бути його символом. Так починається записка. А на прикніці в ній сказано про імя „Українці". „Це імя — то найважнійший символ національної самостійности й відрубности Українців від Москалів. Це імя вистиснуло всі инші назви, як у російській Україні, так і в австрійській і його вважають єдино оправданим національно освідомлені Українці. Сьогодня це імя не має противників серед української нації, з винятком нечисленних руссофілів, які — звино є противниками української нації, мови й культури й хотять, щоб їх уважати за Москалів".

В овітлі повищої гадки, в світлі виразного признання, що для нас національне імя „Українці" є символом нашої національної самостійности з її конечними послідовностями політичними, ясний стає й розпорядок куратора Собінського. Його ціль: в школі свідомість єдности Українців, розділених державними кордонами. Маймо одначе надію, що се нікому не вдасться, як не вдалось москалям призвичаїти Поляків називати свій край „привислинскимъ краемъ". Не вдасться, як нінякій силі не вдалось би сьогодня в нас вибити з голови найменшому школярикови, що український геній Шевченко не нашим національним генієм. Не вдасться так довго як довго не вдасться всіх нас загнати, як вівці, в кошарі Лісковського і комп., т. зн. здеморалізувати.

В звязку з тим нашим переконанням, ми прзинаємо Колонтаєву ідею, що тільки неморальний народ не може бути одною моральною цілостю, а противно, моральний народ може і мусить бути одною моральною цілостю навіть тоді, коли перестав бути одною цілостю політичною. Ідея піоніра польського демократизму, повинна бути кураторови Собінському не чужа. Якжеж він, знаючи й певно покланяючись її, може піднімати на неї руку? Чи гадає що побідить по стороні противника ту силу, яку по своїй стороні вважає непобідимою?

КООПЕРАЦІЯ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Централею кооперації на Зак. Україні є Краєвий Кооперативний Союз в Ужгороді. З початком п. р. обєднував понад 80 кооператив. З них до 40 кооператив споживних з 3000 членами, 7000 удiлами на квоту до 400 тисяч К чеських до 30 кооп. щадничо-кредитових з числом членів понад 2 тисячі, з 5 і пів тис. удiлами на квоту понад 220 тис. Кч.; кілька магазинових з числом членів до 250, числом уділів до 300 на квоту до 30,000 Кч; 2 кооп. хліборовські з яких 100 членами, і 200 уділами з квотою 15 тисяч Кч; кілька кооператив використовання овочів, кілька ріжних.

На чеському кооперативному соймі, т. зн. на загальних зборах чеського „Центрального Союза господарських кооператив" в Празі дня 17. травня ц. р. поставив делеґат Кр. кооп. Союза в імени української кооперації отсі домагання: 1) Видання кооперативного закона для Закарпатської України, що для Словаччини учинено законом з 15. квітня 1919 р.; 2) Признання правительством зачетів для тих кооператив, що мають передвоєнні вкладки у бувшій їх централі в Будапешті, щоби до звороту грошей мали можність відновити діяльність; 3) Видання новелї до закона про виміну грошей на Закарп. України, щоби направити кривду з того часу, коли кооперативам виміняно гроші у відношеню 4 австрійських корон рівних 1 короні чеській, замісць одна австрійська рівнається одній чеській; 4) Допомога ревізійному відділови Союза в Ужгороді на ревізії, орґанізацію, на книги і поучення, на устроєння курсів і викладві для діло- і книговодчиків кооператив, 5) Уведення в діло кооперативної взаїмности, так щоби кожний Союз був не тільки відбирачем товарів і продуктів инших союзів, але і сам міг досталяти иншим союзам товри і продукти, які находяться на його територїї; 6) Кр. кооп. Союза в Ужгороді протестує проти заходів оснувати там для політичних цілей ще оден союз і остерігає рішаючі чинники перед звоєдженням кооперації на хибну дорогу.

Із наведеного бачимо, що справді на Закарпатській Україні нема таких умов розвитку кооперації, якби вони були при повній незалежности країни, одначе і під цим оглядом нашим братам в Чехословаччині багато краще, ніж нам тут під польською владою. Там відносяться до нас, як до братерського народу, тут на кожному кроці стрічаємо якраз противне. Треба, щоби наші закарпатські брати як слід використали прихильні умови з боку чеської адміністрації.

СПРАВОЗДАННЄ З КОНЦЕРТУ

на дохід п. М. Зазуляка, котрий відбувся 7. жовтня 1923 в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку.

ПРИХІД:
За тікети і цвіти $357.82.

РОЗХІД:
Галя Укр. Нар. Дому $40.00; War Tax 16.40; Лайсенс на танці 2.00, Випожичення фортепяну 10.00, Пяніста 10.00, Челіста 8.00, Обслуга галі 6.00, За цвіти 4.00, Розкидки і тікета 10.00, Сайн концерту 50. Разом розходу $106.90.

Чистого приходу доручив комітет п. М. Зазулякови $250.92.

Ми низше підписаний комітет в імени п. Зазуляка дякуємо всім тим що допомогли своєю працею п. Зазулякови, іменно хорови Молодіжи, хорови Богдана Лепкого і дірігентови П. Савіцькому, солістам паням А. Шутак, Е. Корнат, паннам Тимкевичівним і Кулик, панам В. Лаврешкови, М. Дзуґалови; скрипакам солістам п. В. Чосникови і П. Тимкевич. Рівнож музикантам під проводом П. Постоловського і всім комітетовим щиро дякуємо.

ЗА КОМІТЕТ:
Я. Корнат, А. Кулікова.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. Вільна Україна, від. 139 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 16. грудня в парафіяльній гали під ч. 4950 С. Павліна ул. На порядку нарад вибір нового уряду і ухвали що відноситися будуть до каси хорих. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — О. Федасюк, секр.

ІСТ ЙОНҐСТАВН, О. Тов. Сокіл, від. 218 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 16. грудня в італійській гали при 12. ул. На порядку нарад справозданнє урядників, вибір нових. Кождий член повинен привести нового члена. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Кошевка, пр.; Й. Залацовський, секр.

МИЛВОКІ, ВИС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в парохіяльній гали. Кождий член має прийти на сей мітинґ і вирівнати свої довги. Буде вибір урядників на рік 1924. Також будесь принимати нових членів а старий уряд буде здавати своє справозданнє. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Танін, предс.; В. Колодрубиць, секр.

КАНЗАС СИТІ. КАН. Бр. св. Володимира, від. 323 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня точно о 2. годині пополудни. Проситься всіх членів явитись на той мітинґ, бо будуть дуже важні справи до полагодження. На порядку дня буде справозданнє старого уряду, вибір нового уряду, контрольованнє книжок, справа нашої каси і другі важні справи. Члени братства мають припровадити нових членів, Хто се зробить, дістане від Братства нагороди одного доляра. Не дивіться тілько на секретара ,але най кождий член постарається о нового члена, а буде йому за се віддяка від братства і від У. Н. Союза. Приходіть всі як оден на сей мітинґ. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2. дол. — Д. Яремко, секр.

СТ. ДЖОЗЕП, МО. Отсим повідомляється всіх членів тов. Запорожської Січи, від. 355, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня. Проситься всіх членів прийти і виповнити свої вкладки і кари. Є богато справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1924 рік. Кождий член повинен привести зі собою нового члена, бо принимаєсь тепер без вступного до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Калагурка, пр.; П. Турецький, секр.

МЕДІСОН, ІЛЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 197 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 2. попол. під ч. 804 Ель ул. Буде вибір нового уряду і справозданнє з діловодства за минаючий рік. Буде приниматись нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Костецький, предс.; М. Павлов, секр.

ІСТ. СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 1. годині пополудни. Будесь приймати нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Кождий член має явитися на мітинґ, бо котрий неявиться, заплатить 50 цнт. кари, а урядник 1 дол. — С. Коробій, П. Ломіковський.

КУРТИС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня в парохіяльній гали. Всі члени мають вирівнати свої залеглости. Буде вибір нового уряду на рік 1924, а по виборі буде принимати нових членів без вступного до У. Н. Союза. При тій спосібности також буде приниматися членів до Укр. Ситизенського Клюбу. Неявившийся [illegible] заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50. — А. Шандровський, предс.; Е. Монастирський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 6. годині вечером в суботу, 15. грудня в гали Івана Сенедяка під ч. 1195 Салт Спрінґ ул. На порядку нарад буде справозданнє цілорічне і вибір нового уряду на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Пірко, предс.; С. Цебряк, секр.

ІСТ ШИКАҐО, ІНД. Тов. Богдана Хмельницького, від. 68 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 2. пополудни в гали Лацка. Буде вибиратись новий уряд на слідуючий рік і будесь приниматн нових членів до У. Н. Союза. Котрий член не прибуде, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. Українці і Українки! Вступайте до У. Н. Союза а не пожалуєте. — В. Доротяк, секр.

ВЕН ВУРДІС, ПА. Тов. Тараса Шевченка, від. 240 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 15. грудня о 7. годині вечер в гали Івана Хухри на фармі. На порядку нарад вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Пацай, предс.; І. Хухра, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 296 повідомляє своїх членів, що в неділю, 16. грудня о 2. годині пополудни відбудуться річні збори. Старий уряд і контрольна комісія здасть справозданнє зі свого діловодства і буде вибір нового уряду на рік 1924. Проситься всіх членів прибути на означений час і привести зі собою як найбільше число нових членів. — М. Пельчар, пр. Г. Волошинович, секр.

ПЕНН АЛЛЕН, НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від 95, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться о годині 2. пополудни в неділю, 16. грудня в домі Матвія Романишина. Проситься всіх членів прийти і заплатити свої довги. На порядку нарад буде справозданнє старого уряду за рік 1923 і вибір нового уряду на рік 1924. Також буде приниматись нових членів без вступного до У. Н. Союза. Проситься привести нових кандидатів. — Н. Гіль, предс.; І. Чорній, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповіданнє з часів першої руїни

(Свобідно за Купером).

(6)

Коло полонених сидів на земли Лях, його кінь стояв біля него. Додані йому до помочи два Татари сиділи далі на конях. Лях не зводив очий з Марини. Присунувся близше до полонених і заговорив півголосом.

— Сей дідуган вгадав, що я не Татарин. Я Лях. Мене не лиш кличуть так, я справді Лях. Не цілком така сама, як ваша, всеж таки ваша віра, бо вас і мене хрестив хрещений піп... Мені вже навкучило жити з Татарами. І сей їх розбишацький промисл мені не по нутру. Я тепер загадав використати нагоду і з вами втечи. Ви повинні знати, що вас жде, як лишитеся в руках тих степових вовків. Того старого вбють. Молодого продадуть і весь вік свій буде гребти прикований до лавки і гребків каторги. Дівчина піде до гарему Азіса, або продасть її до чужого гарему.

Карпюк глянув на Голінатого.

— Що ти на се, діду? Може би справді використати покаянне сего грішника?

— Я не вірю, щоби він покаявся. То був найлютійший звір в польськім війску. То був права рука Чарнецького. Як Чарнецький вбивав козака на паль, як приказав з наших попів тягнути живцем кишки, або нашим жінкам і дівчатам розпорювати черева і в них зашивати собаки та щурі, то сю роботу все робив власноручно отсей Лях. Він покаявсь би?

— Се правда, що кажеш, — відповів Лях, прошибаючи старого лютим поглядом. — Але за се мене Бог тяжко покарав, що я рішився від нині зійти на шлях праведних.

— Яким же способом ти увільнив би нас? — спитав Карпюк. — З тобою ще два вартові.

— Дуже простим. Татари, що відійшли з Азісом, за хвилю зчепляться з людьми, що ночують десь недалеко. Тоді я скажу обом вартівникам, щоби йшли помагати своїм. Вони дуже радо послухають мене. Як відійдуть, я возьму дівчину на мого коня і втечу в сторону противну до тої, від котрої почуємо крик і стрілянину.

— А зі мною що буде?—спитав Карпюк. — Зі мною і з тим старим?

— Твій старий товариш знає степ. Проведе тебе до мене. Буду вас дожидати в кривій балці.

— Волів би я сісти з Мариною на коня, — замітив Карпюк, — але коли не можна инакше, то й ся гадка добра. Що ти на се, діду?

— Гадка незла і зла. Незла остілько, що злодій обікрав би злодія. Лях вкрав би дівчину Азісови. Зла тому, бо ти хлопче Марини більше не побачив би.

— Що ти слухаєш старого дурня! — Лях крикнув, схопившися на ноги. В його руці блиснув кинджал. В сій хвили всі станули мов у землю вкопані стовбурі. Від сходу почули свист, крик і ріжні зьвірячі голоси.

— Чого тут будете дармувати?! — Лях крикнув до обох Татар. — Гоніть помагати виловлювати худобу!

Їм того не треба було двічи говорити. Загалайкали і щезли в степу. Лях вхопив звязану дівчину, щоби її перекинути через коня. Але він не знав сили старого діда. Сей прискочив до Ляха, вхопив його обіруч за плече і стис так, що Лях мусів пустити дівчину і кинджал висунувся з його руки. Старий підніс Ляха до гори, верг його під ноги коня і вхопив лежачий на земли кинджал. Лях підвівся, бо й його рушниця лежала на земли, бачучи перед собою старого з кинджалом, скочив на коня і почвалав за обома Татарами. Голінатий розтяв кинджалом пута Марини і Павла.

—Тепер ходім помагати Корбачам, — промовив Карпюк. — Хоч він мій ворог, бо не хоче дати мені дівчини, всеж таки не годиться не дати йому помочи в такій потребі.

— Ти, Павле, не йди! — крикнула дівчина. — Не богато поможеш а наробиш біди собі й мені. Ти втікай, мене проведе до табору наш дідусь...

Її бесіду перебили стріли. Стріли наближалися до них.

— В траву, до землі! — крикнув Голінатий. — Лягайте, кажу!

Сам припадаючи до землі, старий потягнув за собою обоє. В сій хвили над їх головами свиснули кульки. По хвили свиснула ще одна і ще одна.

— То Корбачі доглянули нас. Гадаючи, що ми їх вороги, стріляють до нас. Я піду до них...

— Не йдіть, небезпечно! — крикнула Марина.

— Небезпека лише вам грозить, бо ви молоді, ще не нажилися. Мого життя не шкода. Я й так живу задовго. Я в кождій хвили готов відійти на той світ без кулі... Може й так, ще заки зайду до стріляючих, в дорозі до них всну вічним сном, бо мені вже давно прийшла пора... Лежіть тут. Як зайду до них цілий і заверну їх, то ви обоє спасайтеся. Ти Марино до табору, ти Павле сею поточиною аж до четвертого горба, рахучи від сего. Там моя землянка, там знайду тебе.

Старий взяв рушницю, котра в купі з Павловою лежала там, де раньше стояв кінь Ляха; взяв торбу та порохівницю, та пустився в сторону табору Корбача. Підніс високо рушницю прикладом до гори і крикнув:

— Не стріляйте, я не ворог!

Стрілянина затихла. Коли старий пройшов яких двіста кроків, зза куща висунувся Корбач з рушницею зверненою до него.

— Хто то?

— Голінатий... Той старий дід, що справив вас до гаю, сидів при вашій мисці і кушав вашу кашу.

— Хто з тобою?

— Лише мій товариш... Мій беззубий Циган.

Відповідаючи, старий ішов дальше не зупиняючися; ані кваплячися.

— Іде старий дід, — говорив дальше, — котрий жив задовго, щоби рештою своїх днів, чи лише годин, ще тепер закаламучувати супокій других.

— Але незадовго, щоби забути хитрощі своєї молодости... Скажи правду, старий діду... Чи то ти наслав на мене сих чортів, щоби завтра діставати пайку з добичі?

Старий будьто би не чув сего докору зробленого питанням.

— Вам мабуть забрали худобу, — сказав спокійно. — Богато?

— Всьо, що було. Три пари коний, пару лошаків, дві пари биків, три бички, корови, вівці, барани... Всьо! Тепер скажи, — додав злісно, — кілько з того ти дістанеш?

— До коний я ніколи не палився. Бог дав мені ноги на те, щоби я ходив ними, не кінськими. В моїм мисливськім промислі кінь був мені цілком непотрібний. Був я в неоднім поході военнім, але все був власними ногами. Тепер кінь мені ще менше потрібний, бо до неба, не дай Боже, щоб до пекла, чейже ідеся пішки. І мясо з домашної худобини мені не потрібне, бо його дає мені олень, з котрого ще й одяг споряджу собі. Бачите, що весь мій одяг оленевий, шапка боброва, торба з кабана. В моїй землянці тілько тої оленини й кабанини, що ще й вам можу відступити.

— Чи ви бачили татарських опришків? — Корбач спитав.

— Очивидно, що бачив, Я був їх полонений, отже не міг прийти вам з помочию. Аж тепер втік, розоруживши мого сторожа. Ось бачите, його кинджал у мене. То був хрещений татарин з лядського батька і лядської мами.

Сини Корбача чуючи спокійну балачку, повилазили зза кущів і попприступали близше.

— Як той старий одинокий з тих людий, — заговорив найстарший син — то ми не змарнували нашого пороху.

— Правда, — сказав батько. — Вас було троє. Деж тамті, хто вони?... Пігнали мою худобу і тебе вислали до мого табору, на розвіди?... Щоби знали, коли і як прийти по решту мого добра?

Старий розсміявся.

— Як би ви були бачили опришків, — сказав, — коли вони гнали за вашою худобою, то ви сказали би, що їх було тисяч. В непривичних очах місячна ніч в степу подвоює, потроює.

— Воно справді так є. Мої сини виховані в місті... Ось іде жінка.

— Ви тут балкаєте, — кричала, — замість здоганяти рабівників.

(Дальше буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць падолист, 1923 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	356.12	139.	47.64	277.	35.71	330.	75.10
2.	130.34	140.	39.51	278.	40.51	332.	62.91
3.	57.70	141.	13.52	279.	19.30	336.	80.64
4.	63.01	142.	88.03	280.	53.55	338.	208.25
5.	45.34	143.	55.86	281.	19.03	339.	49.20
6.	19.89	144.	46.82	282.	82.90	341.	54.06
7.	153.26	145.	37.80	283.	72.33	342.	86.66
8.	85.77	146.	61.17	284.	17.11	344.	24.14
9.	99.98	147.	155.37	285.	27.89	347.	37.68
10.	170.77	148.	11.17	286.	57.41	350.	39.78
11.	17.53	149.	45.02	287.	10.24	351.	34.53
12.	110.41	150.	8.90	288.	132.90	354.	33.95
13.	38.15	151.	44.37	289.	16.14	355.	59.99
14.	52.78	152.	25.48	290.	35.50	357.	39.25
15.	40.37	153.	14.77	291.	20.99	363.	86.96
16.	29.35	154.	41.65	292.	142.77	364.	98.89
17.	24.08	155.	198.12	293.	22.22	365.	89.33
18.	103.08	156.	29.68	294.	18.56	367.	115.36
19.	9.19	157.	56.36	295.	125.23	369.	85.44
20.	133.21	158.	9.58	296.	117.28	370.	130.45
21.	27.15	159.	44.56	300.	227.59	371.	58.82
22.	68.98	160.	76.75	301.	92.68	379.	42.58
23.	31.56	161.	39.45	308.	85.87	380.	25.75
24.	110.00	162.	43.94	314.	9.49	381.	12.42
25.	30.79	163.	42.60	315.	12.38	384.	85.43
26.	28.03	164.	40.60	316.	168.99	385.	119.33
27.	37.06	165.	99.22	317.	65.50	388.	86.03
28.	146.06	166.	17.87	318.	54.60	392.	11.90
29.	137.11	167.	23.48	320.	43.00	393.	24.96
30.	41.86	168.	100.56	321.	42.64	396.	63.63
31.	95.30	169.	23.57	323.	43.00	401.	16.09
32.	28.86	170.	192.08	324.	51.25	402.	3.67
33.	40.81	171.	46.05	326.	109.50		
34.	86.36	172.	47.76				
35.	25.03	173.	28.84				
36.	29.49	174.	36.89				
37.	27.36	175.	83.02				
38.	218.82	176.	27.37				
39.	70.48	177.	59.95				
40.	22.19	178.	20.22				
41.	38.56	179.	128,39				
42.	100.00	180.	14.87				
43.	28.48	181.	104.32				
44.	72.85	182.	73.03				
45.	121.79	183.	83.16				
46.	20.31	184.	6.97				
47.	23.57	185.	44.41				
48.	58.93	186.	69.65				
49.	6.31	187.	44.57				
50.	34.34	188.	11.98				
51.	65.70	189.	10.02				
52.	22.41	190.	10.74				
53.	45.67	191.	39.61				
54.	11.76	192.	37.72				
55.	48.20	193.	131.70				
56.	64.49	194.	10.13				
57.	69.87	195.	33.78				
58.	39.23	196.	39.08				
59.	87.91	197.	35.32				
60.	10.69	198.	42.73				
61.	54.37	199.	15.71				
62.	72.05	200.	72.68				
63.	257.57	201.	38.19				
64.	38.32	202.	19.41				
65.	152.89	203.	70.61				
66.	91.80	204.	12.96				
67.	83.87	205.	12.19				
68.	18.34	206.	228.85				
69.	99.79	207.	37.84				
70.	199.88	208.	21.07				
71.	16.65	209.	115.33				
72.	28.95	210.	37.07				
73.	76.33	211.	70.84				
74.	26.56	212.	22.60				
75.	53.43	213.	245.17				
76.	162.17	214.	28.97				
77.	78.43	215.	40.80				
78.	135.40	216.	23.96				
79.	8.00	217.	152.59				
80.	27.63	218.	166.88				
81.	113.84	219.	33.32				
82.	38.98	220.	98.93				
83.	52.16	221.	261.73				
84.	9.62	222.	11.13				
85.	109.43	223.	126.62				
86.	118.52	224.	18.49				
87.	87.80	225.	29.58				
88.	3.46	226.	19.49				
89.	8.53	227.	50.83				
90.	113.97	228.	37.39				
91.	173.49	229.	162.80				
92.	17.59	230.	136.09				
93.	21.85	231.	37.91				
94.	91.46	232.	58.51				
95.	63.96	233.	47.32				
96.	181.52	234.	119.57				
97.	35.68	235.	84.25				
98.	134.10	236.	31.26				
99.	139.39	237.	125.91				
100.	74.41	238.	20.36				
101.	45.24	239.	154.55				
102.	209.91	240.	19.30				
103.	56.99	241.	17.02				
104.	138.10	242.	62.88				
105.	79.03	243.	64.73				
106.	175.58	244.	27.54				
107.	40.71	245.	73.44				
108.	48.45	246.	27.01				
109.	102.95	247.	184.13				
110.	19.05	248.	59.91				
111.	23.52	249.	26.58				
112.	120.37	250.	13.82				
113.	74.55	251.	81.25				
114.	52.26	252.	27.90				
115.	17.14	253.	28.41				
116.	33.63	254.	93.13				
117.	80.67	255.	56.49				
118.	67.60	256.	14.05				
119.	30.75	257.	11.98				
120.	96.56	258.	24.74				
121.	45.18	259.	108.72				
122.	24.54	260.	23.17				
123.	40.41	261.	22.37				
124.	53.55	262.	20.43				
125.	17.89	263.	19.63				
126.	57.30	264.	22.77				
127.	87.02	265.	19.63				
128.	39.53	266.	26.85				
129.	16.31	267.	33.95				
130.	152.41	268.	51.01				
131.	12.09	269.	30.58				
132.	119.02	270.	134.24				
133.	138.78	271.	21.98				
134.	20.65	272.	9.05				
135.	[illegible]	273.	[illegible]				
136.	118.16	274.	125.39				
137.	84.49	275.	17.67				
138.	26.84	276.	276.34				

З місячних вкладок	22.220.11
Процент від бондів	2.518.62
Процент від морґечів	751.70
Сирітські части по бл. п.:	
Ілько Ґенеґа, в. 234	300.00
Володислав Руґ, в. 72	600.00
Дм. Ковальчик, в. 94	500.00
Кат. Віркійовська, в. 108	800.00
Олекса Олексів, в. 259	100.00
Разом	27.790.43

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Левонія Полюга, в. 255	500.00
Ілія Ґенеґа, в. 234	500.00
Володислав Руґ, в. 72	1.000.00
Дм. Ковальчик, в. 94	1.000.00
К. Віркійовська, в. 108	1.000.00
Олекса Олексів, в. 259	250.00
Тимко Солян, в. 338	1.000.00
Михайло Фітяк, в. 5	500.00
Анна Ґрецула, в. 291	1.000.00
Михайло Югас, в. 29	1.000.00
Розалія Бобак, в. 63	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Март. Ревоцький, в. 339	50.00
Петро Парій, в. 385	100.00
Іван Кучірка, в. 91	25.00
Й. Дмитришин, в. 117	100.00
Мих. Кубайло, в. 137	50.00
Іван Цястон, в. 176	50.00
Дмитро Музика, в. 209	50.00
Т. Скоренький, в. 234	200.00
Василь Осейчук, в. 292	50.00

Виплати з фонду сирітського:

Вас. Майкович, в. 39	600.00
Мик. Сівозят, в. 15	166.66
Волод. Стрільчук, в. 131	125.00

Розходи адміністраційні:

Свобода за орган	3.066.90
Податок за реальність	180.38
Платня гол. уряду	445.00
Кошта засідання Редакційного Комітету	224.54
Кошта організацій інспекторів	293.58
Обезпеченне меблів від огню	37.80
Стейт Меріленд, лайсенс	25.00
Розходи канцелярійні	38.52
Інвестиція грошей в морґечу	9.000.00
Разом	23.628.38

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	170.795.26
Прихід за падолист	27.790.43
Разом	198.585.69
Розхід за падолист	23.628.38
Готівка з кінцем міс. падолиста остає	174.957.31

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	174.957.31
Морґечі	287.970.00
Бонди	462.566.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	30.000.00
Разом	974.993.79

Стан довжний:

Фонд посмертний	575.518.97
„ резервовий	185.317.60
„ адміністр.	27.975.56
„ запомоговий	27.962.78
„ народний	59.41
„ конвенційний	18.285.84
„ сирітський	139.873.63
Разом	974.993.79

С. Ядловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С. МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць падолист, 1923 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	17.55	163.	4.75
2.	8.50	165.	5.99
3.	6.10	168.	12.40
4.	3.60	170.	11.25
5.	6.00	171.	25
7.	24.30	172.	2.25
8.	5.40	174.	3.15
9.	7.88	175.	5.65
10.	2.25	176.	2.70
14.	2.05	177.	2.05
15.	6.80	179.	13.95
16.	5.85	181.	14.40
18.	9.45	182.	6.10
20.	4.50	183.	5.00
21.	90	192.	1.80
22.	11.50	193.	8.10
23.	1.15	196.	3.15
24.	10.60	198.	2.00
25.	2.50	200.	11.48
27.	2.70	203.	4.30
28.	15.75	204.	3.40
29.	6.15	206.	23.40
30.	3.85	208.	2.50
31.	13.50	209.	11.25
34.	4.30	210.	5.40
38.	25.70	211.	5.25
39.	3.82	213.	17.20
40.	2.25	214.	5.65
41.	4.05	217.	35.08
42.	7.00	218.	23.65
43.	1.60	219.	2.05
44.	14.63	220.	10.80
45.	6.52	221.	9.00
47.	2.30	223.	14.65
50.	5.85	224.	1.13
51.	2.03	226.	1.80
52.	90	227.	1.40
53.	5.18	228.	4.75
55.	5.90	229.	7.05
57.	4.95	230.	13.75
58.	3.45	232.	4.50
59.	4.50	233.	99
61.	5.40	234.	25.45
62.	6.08	237.	12.30
63.	27.00	239.	7.05
64.	6.15	241.	2.70
65.	8.55	242.	3.15
66.	3.60	243.	16.45
67.	4.05	244.	1.80
68.	1.60	245.	9.00
70.	16.43	246.	2.95
72.	4.75	247.	21.40
73.	4.95	248.	1.15
74.	1.00	250.	2.47
75.	7.00	251.	9.00
76.	16.87	252.	1.80
77.	80	258.	2.70
78.	4.75	259.	11.93
80.	90	261.	2.25
81.	6.10	262.	2.48
82.	2.65	267.	2.03
83.	8.35	269.	7.30
85.	9.90	270.	17.35
86.	1.35	271.	50
87.	11.25	272.	50
90.	11.95	274.	9.45
91.	15.30	275.	3.15
93.	45	276.	36.25
94.	5.65	278.	6.55
95.	3.00	282.	10.60
96.	14.55	283.	5.85
97.	2.25	284.	2.25
98.	4.00	288.	13.10
99.	20.95	289.	7.05
100.	4.50	292.	6.98
102.	19.70	293.	2.10
103.	1.35	295.	2.25
104.	16.45	296.	4.50
105.	4.05	300.	11.95
106.	4.50	301.	9.50
108.	7.20	308.	16.00
109.	6.15	314.	80
110.	75	316.	10.15
112.	8.80	317.	5.25
113.	5.40	320.	2.70
114.	2.05	321.	6.53
116.	2.70	323.	2.95
120.	7.20	324.	6.75
121.	6.30	326.	12.60
123.	2.93	330.	3.60
124.	11.50	332.	4.75
128.	4.00	338.	21.40
130.	3.75	339.	9.45
131.	1.15	341.	2.25
132.	21.85	342.	14.20
133.	4.30	347.	5.40
135.	3.15	350.	2.13
136.	15.10	355.	2.50
137.	9.50	357.	2.25
142.	6.30	363.	6.53
143.	1.80	364.	5.40
145.	1.35	365.	4.95
146.	6.15	367.	6.75
147.	20.83	369.	12.15
149.	5.40	370.	6.10
153.	2.05	371.	6.75
155.	31.50	379.	2.70
156.	1.20	380.	3.15
158.	65	384.	9.45
159.	3.83	385.	9.70
160.	12.15	388.	5.63
161.	4.10	396.	7.43
162.	3.40		

Разом 1.635.16

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Іван Бреславський, в. 5	93.00
Анна Морквян, в. 276	133.00
Марія Гутник, в. 276	100.00

Розходи адміністраційні:

Платня робітника	125.00
Видатки канцелярійні	10.13
Разом	361.13

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	25.517.31
Прихід за падолист	1.635.16
Разом	27.152.47
Розхід за падолист	361.13
Готівка з кінцем міс. падолиста остає	26.791.34

Зіставлення по фондам:

Фонд посмертний	20.463.70
„ адміністрац.	6.227.64
Разом	26.691.34

Зі старої резерви доплачено по бл. п. Анна морквян від. 276 $67.00.

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

СПРОСТОВАННЄ

В ч. 284 „Свободи" був поміщений звіт з зібраних жертв для погорілих в Старім Самборі. Через помилку проголошено сю збірку вмісто для погорілих в Старім Самборі, в Старім місті. Тому отсим простуєся сю помилку і зібрані жертви суть для погорілих в Старім Самборі, а не в Старім місті.

КОМІТЕТ:
Фр. Зублікевич, Ник. Волосянський, Мих. Саварин.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

КООПЕРАТИВНА ОСЕЛЯ „ФРАЙДОРФ"

Ця оселя є в Швайцарії. Належить до неї 148 родин — службовиків швайцарського кооперативного союзу. Оселя істнує тількищо 3-ій рік. На основі минулорічного білянсу закуплено у спільному склепі товару на 466.844 шв. франків. Супроти першого року істнування торги тепер зменшилися, бо члени оселі в 1922 році менше виробляли, ніж в попередньому році. Кооперативний союз здержав службовникам виплату додатків до платень, що їх вони побирали 1921 р. Адміністраційних видатків було в звітовому році 25,458 шв. фр., небагато тому, бо виковувано ріжні праці безплатно. З річного доходу признано 5 прц. на звороти членам, і остало ще 19,053 шв. фр. Квоту 9,000 шв. фр. приділено резервовому фондови. Разом з уділами (100 шв. фр. на кожного члена) та з видатками ощадности у спільній касі має оселя власного маєтку на 55.349 шв. фр. (отже на польські марки по нинішній вартости понад 16 біліонів). В кооперативі кождий член обезпечений від нещасного випадку і від смерти, є також отсі окремі фонди: різдвяних свят, річного свята і третій на прогульки ученикам. Оселя має орхестру і мішаний хор. У нас також є велнкі кооперативеі інтитуції (нпр. „Дністер"), та чи українські службовики схотіли би і зуміли б жити в кооперативній оселі?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Гулка і Смулка.

Гумореска.

(7)

(Докінчене).

Виправ я його добре, заплатив пиво, і ми пішли, навіть клюмпи не треба було робити бо там живої душі не було, а хоби і була, то що? нас там було з трийцятки шість хлопців, то трийцять поліцаїв мало. Ви то знаєте..

— А ви йому бодай сказали, за що його бєте?

— На що таке говорити? хиба він цього не знає сам?

— І що з ним сталося?

— Я його там лишив, певно його товариш завіз його на ратункову стацію, бо що він своїми ногами не зайшов, то я цього певен...

— То вже тепер, коли ви помстились, даєте йому спокій...

— Коли його здибаю, то буду бив, поки шельма зі Львова не стратиться. Ви не знаєте, пане яка то приємна геца, такому шельмі боки помняти. Мені се приємнійше, чим у театр іти, далебі навіть найкращий цирк за таке проміняю...

Вони розійшлися як найкращі приятелі. Смулка мав сатісфакцію, і тому здавалося, що після цього Гулка зі Львова стратиться...

Від того часу минуло більше, як два роки. Вмулка вже скінчив університет, як раз вертав по послідним іспиті зі Львова до дому.

Зі Львова виїдилося дуже рано і тому він сівши в желізницю від разу заснув.

Не тямив вже де, як почув між пасажирами цього переділу крізь сон десь в дорозі свій голос. Йому снилося, що він говорить на якихсь зборах перед зібраною публикою. Прислухував його голос говорив так:

— Кажу вам, що все, що нераз доводиться читати, буцьтоби секція виказала у собаки скаженину, то всьо неправда, прямо брехня. Така секція не викаже ніяких патеольоґічних змін ні в мізку, ні в серцю, ні утробі, ні в селезниці — одним словом: ніде!

— Перепрошую, каже хтось другий, я з цим не згідний, бо саме в шлунку у скаженої собаки знаходять куски куски дерева, паперу, шкури, камінці — це те, чого собака не їсть, а це значить, що собака як раз була скажена...

На те каже голос Смулки.

— Смійтесь з цього. Саме є ще одна така хороба у псів, що він гризе і проковтує дерево, кожу, камінці, та це зовсім не то, що скаженина. Суть другі методи, щоби скаженину устійнити...

— Найкраще і найпевніше булоби — каже якийсь инший голос — дати скаженій, чи там підозрілій собаці себе покусати і виждати на скуток...

Всі засміялись а голос Смулки каже:

Без жартів, панове, спосіб є такий, щоби собаку підозрілу держати в заперті так довго, поки не здохне. Її поведженне, особливо перед смертию, паралїє, судороги і. т. і так характерристичні, що не може бути двох думок, що собака була скажена...

Гарно говорив цей голос, та дивно стало звідкіля я се знаю, бо я за таке чув перший раз з роду...

Смулка розплющив очи, і від цього, що побачив, цілий задеревів.

На проти його сидів на лавці сам він, самісенький, ріднісенький.

— Господи — подумав Смулка — я очевидно збожеволів... Такі боже вілля між людьми бувають. Він нагадав зараз Достоєвського „Двойника" і задеревів ще дуще...

Та від чого це таке сталося?(Таж він так дуже найкою не перемучився, а коли не збожеволів студіюючи жерела римського і церковного права, то від австрийських параграфів, не повинноби йому нічого статися. Він мало не заплакав над своїм нещастем...

Щоби не попасти в розпуку він зібрав усю силу своеї волі і хотів ще раз перевести аналізму свого „я".

Дивиться на своє „напротив" упрямо, начеб його хотів зїсти. Дивиться на кожду черту і хоче знайти конче якусь ріжницю між собою а ним, хоч він знав своє лице хиба із дзеркала. Не знаходить жадної ріжниці, його зачинає огортати розпука.

А цей другий „я" дивить преспокійненько на його, та ще підсміхається. Те саме написано в Двойнику у Достоєвського... Смулка бере за рослідню пробу, яка йому ще осталась.

— Ви Гулка — крикнув до його цілою силою голосу, досто́ту, як потапаючий вимовляє послідне слово, коли йому вдасться з води голову піднести...

— А ви Смулка! крикнув він до його таким самим голосом...

Від цього Вмулці відразу полекшало. Пізнав зараз, що він то не він, значить, що він не збожеволів, не двійник...

Але його взяла страшна лють на цього чоловіка, що тільки через його із його причини витерпів. Тепер пора за усьо йому відплатити.

Та заки порбирав думки і міркував, якби це зробити, щоб його болючо вколоти, — Гулка його випередив...

Поволесеньки, та спокійно, начеб слова через густе сито він питає:

Чи ви вже заплатили вашого кравця? Він мене кілька разів упоминався на улици за ваш довг...

— Зась вам до мого кравця, ви за мене платити не будете — відрізав Смулка зараз.

— Певно, що не буду але Ваша неточність в плаченю була для мене дуже не мила, тому що ви до мене побідні, і бідний чоловік міг подумати собі, що я такий неточний...

Смулка зараз собі подумав, що між ними є влеика ріжниця: Смулка горячо купаний а Гулка спокійний, але його резони в тій боротьбі дуже добрі, а у Смулки таких резонів більше, чим у його...

Гулка цідви далі:

— А шевцеви ви заплатили три золоті за підбиттє чобіток? Він теж у мене упоминався...

А ви за мене не заплатили?...

— А ви за мене не заплатили?...

— Нема друних...

Шкода — каже — ми би були сквітувалися, бо бачите мене тягали на поліцію за цей ваш сфальсований вексель у Шульбаума, я трохи у холодну не попав, поки не вияснилося, що то не я підписав на векслеви професора Штріка, лише ви...

— Ви брешете, крикнув Гулка до Смулки...

— Ну не сердьтеся, як що ви сей вексель заплатили, то фальшованне вам не порадить і професор вам простить...

Гулка закусив зуби а Смулка говорив поволеньки далі:

— А з панною Корнельцею ви одружилися? Чи погратуловати вам?

— Корнельцю відступаю вам з її товстаньким батеньком і паньматкою...

— Дуже вам дякую, та вже будь ласка задати ще сих три тисячі золотих, що ви мантили від її батька з титулу посалу...

Гулка кинувся на Смулку з кулаками, та другі його здержали...

— А стрічалися ви ще коли з Войтком, опріч тоді на Погулянці? Чомуж ви йому не сказали гасла, о яке вас питав? Як оно не осторожно, без гасла на війну пускатись, хиба ви у війську не служили? Бачите, помяв вам ребер, побив пику, нарушив зубів своєю різницькою лабкою, а всего того не булоби, якби ви були знали гасло, яке я з ним умовив...

І тепер стережіться Войтка, бо при найблизшій стрічи, він вам знову всуне, коли йому гаспідського гасла не скажете... Від мене не вимагайте, щоби я вам гасло це зрадив, бо цього жовнірови під високою карою робити не можна.

Гулка вже був поконаний і не говорив нічого. Та Смулка ще усеї муніції не вистріляв...

— А віддали ви вже товаришеви одному книжки, а другому чорний сюртут? Той сюртут, певно говорить вже по еврейськи як рабін*), коли його малі не зжерли...

Гулка мовчав усміхаючись люто, а відтак каже:

— Послухайте мій двійнику, що я вам тепер скажу, а це вам буде дуже миле та любе.. Ви ходили свого часу на улицю векслярську до одної старенької бабусї молока пити... Вона пристрастно ставляла на льотерію, і просила своїх гостий подавати її добрі номера, обіцяючи за се, коли виграє заплатити часть вигранoго... Отож вона справді раз виграла десять тисяч на ті номера, які ви її подали.

Смулка собі справді зараз на сю бабусю нагадав, і цікавий був знати, що сталося далі...!

— Ну і що? — запитав.

— Скажіть гасло, то скажу...

Його взяла така кортячка, що не видержав, і зрадив йому гасло, тоді він каже:

— Одного разу іду я улицею векслярською а сердешна бабуся заглянула мене, аж на улицю вибігла за мною і запросила мене до свого крамику! Тут розповіла мені все держачи мене за вас. А додержуючи слова всунула мені в руку нагороду за ваші номера, аж пятьсот золотих. І я ті гроші взяв за вас винагороджуючи собі ті всі неприятности, які я мав із вашої причини. А тепер подумайте, хто з нас краще вийшов на нашім подобеньстві...

І бувайте здорові мій любив двійнику, бо ось моя стація.

Він висунувся як вюн поміж пасажирів і пропав.

Смулку узяла страшна лють, і крикнув за ним:

— Бодай ти цими грішми подавився!

*) Заставити у жида — дати вчити по еврейськи.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!